

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій та менеджменту
Кафедра психології, педагогіки та соціології

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від «20» 01 2022 № 2

Зач. Голова НМР Світлана СУПРУНЕНКО
О.М. Супруненко

Робоча програма

навчальної дисципліни «Соціологія»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

(денної та заочної форм навчання)

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

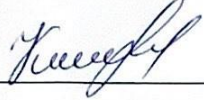
Спеціальність 035 «Філологія»

Освітньо-професійна програма «Германські мови і літератури (переклад включно)»

Статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціологія» розроблена для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 035 «Філологія» складена на основі освітньо-професійної програми «Германські мови і літератури (переклад включно)» затвердженої Вченою радою Університету ДФС України 26 квітня 2021 року, протокол №5.

Укладачі: Р.А. Калениченко, к.психол.н., доцент,
доцент кафедри психології, педагогіки та
соціології

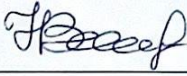
Рецензенти: О.Г. Льовкіна, д.філос.н., професор,
професор кафедри психології, педагогіки
та соціології
Савченко А.П., к.пед.н., доцент, доцент
кафедри мовної підготовки та соціальних
комунікацій

Гарант освітньої програми О. Дячук, к. філол. н., доцент, доцент кафедри
мовної підготовки та соціальних комунікацій

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою психології, педагогіки та соціології, протокол від «11» січня 2022 №5

В.о.завідувача кафедри І.О. Петухова, к.пед.н., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту, протокол від «14» 01 2022 р. № 3

Голова вченої ради факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту Н.І. Зикун

Завідувач сектору науково-методичного забезпечення освітнього процесу С.В. Меднікова

Реєстраційний № _____

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ»

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри психології, педагогіки та соціології
Протокол від 11 січня 2022 р. №5

Укладач: Р.А.Калениченко, к.психол.н., доцент, доцент кафедри
психології, педагогіки та соціології

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни
(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП
2021-2022	11 січня 2022 р	5	Петухова І.	Дячук О.

Рецензія
на робочу програму навчальної дисципліни
«СОЦІОЛОГІЯ»
підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність 035 «Філологія»
Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно)»
Розроблена к. психол., н. доцентом Калениченко Р.А.

Дана робоча програма формування у студентів систему фундаментальних знань теорії та практики соціологічної науки з метою формування відповідних професійних компетенцій, що дозволять майбутнім фахівцям розробляти та впроваджувати стратегії використання соціологічного підходу інструменту вирішення складних соціальних проблем у всіх сферах своєї життєдіяльності.

Програма дозволяє надати студентам цілісне уявлення про суспільство; сформувати навички оперування теоретичним та фактичним матеріалом; допомогти в розумінні процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві в різних його проявах; навчити інтерпретувати і використовувати у професійній діяльності та в повсякденному житті знання з емпіричної соціології.

Як позитивне, варто також відзначити зручну структуру програми: матеріал розташований послідовно, що полегшує його вивчення.

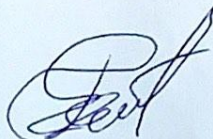
Подана послідовність та структура викладення матеріалу є логічною та доцільною. Представлена система поточного і підсумкового контролю знань мотивує студентів до систематичної ідентичної навчальної діяльності протягом семестру, сприяє більш об'єктивному оцінюванню і підвищенню якості професійної підготовки фахівців.

Сформовані навички сприятимуть розширенню професійного світогляду, збагаченню духовної культури майбутніх професіоналів.

Представлена робоча програма може бути рекомендованою для затвердження і впровадження в навчальний процес.

Загалом робоча програма до навчальної дисципліни «Соціологія» складена з урахуванням особливостей курсу та відповідає вимогам, що ставляться до навчально-методичних матеріалів.

Рецензент
к.пед.н., доцент,
доцент кафедри сучасних
європейських мов

Савченко А.П.

Рецензія
на робочу програму навчальної дисципліни
«СОЦІОЛОГІЯ»
підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність 035 «Філологія»
Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно)»
Розроблена к. психол., н, доцентом Калениченко Р.А.

Дана робоча програма відповідає Порядку оформлення навчально-методичної документації, що регламентує освітній процес.

У робочій навчальній програмі викладені основні положення, що відносяться до предмету і завдань. Теми програми викладено послідовно і логічно, що свідчить про грамотну, професійну структурованість курсу. Дана програма пропонує для застосування наступні методи: теоретичного та емпіричного дослідження, аналізу даних, технології психологічної допомоги; психолого-педагогічних ситуацій, складання психологічних характеристик, власних проєктів, методики досліджень та інтерпретації отриманих даних.

Програма складена таким чином, щоб сформувані компетентності, визначені освітньою програмою, зокрема, йдеться про здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань, здатність до організації ділової комунікації, розуміти та вміти критично осмислити концептуальні основи економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.

Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Соціологія» може бути рекомендованою для затвердження і впровадження в навчальний процес Університету.

Рецензент
Доктор філософських наук,
професор кафедри психології та соціології

О.Г. Льовкіна

ЗМІСТ

1. Передмова	6
2. Опис навчальної дисципліни	7
2.1. Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.....	6
2.2. Результати навчання.....	6
2.3. Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни.....	7
2.4. Структура навчальної дисципліни.....	8
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	9
4. Критерії оцінювання.....	18
5. Засоби оцінювання	22
6. Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролів.....	23
7. Рекомендована література	26

1. ПЕРЕДМОВА

Мета навчальної дисципліни «Соціологія» формує у студентів фундаментальні знання теорії та практики соціологічної науки з метою формування відповідних професійних компетенцій, що дозволять майбутнім фахівцям розробляти та впроваджувати стратегії використання соціологічного підходу інструменту вирішення складних соціальних проблем у всіх сферах своєї життєдіяльності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: надати студентам цілісне уявлення про суспільство; сформувані навички оперування теоретичним та фактичним матеріалом; допомогти в розумінні процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві в різних його проявах; навчити інтерпретувати і використовувати у професійній діяльності та в повсякденному житті знання з емпіричної соціології.

Методи навчання: теоретичного та емпіричного дослідження, аналізу даних, технології психологічної допомоги; психолого-педагогічних ситуацій, складання психологічних характеристик, власних проєктів, методики досліджень та інтерпретації отриманих даних.

Форми навчання: денна, заочна.

Форми організації занять: лекційні, практичні заняття, індивідуальна й самостійна робота; робота в мережі Internet, аналіз й конспектування першоджерел, робота з додатковою літературою, написання дайджестів, есе, розв'язання психолого-педагогічних ситуацій), контрольні роботи і екзамен. На семінарських заняттях, окрім усного опитування застосовуються також такі форми навчання як турніри, ділові ігри, brainstorming, дебати, колоквиуми (заслуховування доповідей та повідомлень, їх обговорення і рецензування).

Організація поточного та підсумкового контролю знань.

Метою поточного контролю є перевірка у здобувачів вищої освіти рівня набутих на лекціях, семінарських заняттях та шляхом самостійного вивчення програмного матеріалу фахових знань та умінь. Поточний контроль здійснюється персоніфікованим оцінюванням роботи кожного студента. Структура поточного контролю враховує особливості денної, заочної форм навчання.

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу дисципліни складає 100 балів.

У поточному контролі знань здобувачів вищої освіти із дисципліни «Соціологія» оцінюванню підлягають наступні *обов'язкові елементи*:

1. Системність і активність роботи на семінарських заняттях (у т.ч. і робота в малих групах).
2. Виконання модульних завдань.

Оцінка *системності і активності* роботи на семінарських заняттях передбачає контроль:

1. рівня знань, продемонстрованого студентами у їх виступах чи відповідях на семінарських заняттях;
2. результатів виконання і захисту контрольних робіт чи інших завдань, винесених на конкретне семінарське заняття.

Формою підсумкового контролю знань є диференційований залік.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність Освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання (скорочений терм)
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	вибіркова	
Модулів – 2	Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»	3	Рік підготовки 1
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
	5	2	
	Спеціальність : 035 «Філологія» Освітня програма «Германські мови і літератури (переклад включно)»	Лекції	
		20	4
		Семінарські заняття	
		16	2
		Самостійна робота	
		52	82
		Індивід.-консультац. робота: 2 год.	
		Форма семестрового контролю: Диференційований залік	

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Після вивчення навчальної дисципліни «Соціологія» здобувачі вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Германські мови і літератури (переклад включно)» повинні володіти такими компетентностями:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні:

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні:

Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Здатність до організації ділової комунікації.

Фахові:

Розуміти та вміти критично осмислити концептуальні основи економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Формулювання результатів навчання для вибіркової навчальної компоненти «Соціологія кар'єри» базується на результатах навчання, визначених зокрема:

Освітньо-професійною програмою «Германські мови і літератури (переклад включно)»

Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів, тощо.

Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

2.3 ПЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення дисципліни «Соціологія» відповідно до освітньо-професійної програми «Германські мови і літератури (переклад включно)» є: засвоєння теоретичних і практичних засад з таких дисциплін, як: «Загальна психологія», «Філософія», «Культура українського народу».

Постреквізитами вивчення дисципліни є: засвоєння теоретико-практичних основ з наступних навчальних курсів: Психолінгвістика, Соціолінгвістика

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	с	с.р.	і к р		л	с	с.р.	і к р
Модуль 1. Соціологія як наука про суспільство										
Модуль 1 = 1,6 залікових кредити (46 годин) – денна форма навчання 1,6 залікових кредити (46 годин) – заочна форма навчання										
Тема 1. Соціологія як наукова дисципліна. Специфіка предметного поля	9	2	2	5		10	2		8	
Тема 2. Особливості становлення та розвитку соціологічної науки	11	2	2	5	2	10			8	2
Тема 3. Суспільство як соціальна система. Основні структурні елементи та підсистеми суспільства	9	2	2	5		8			8	
Тема 4. Культура як особлива підсистема суспільства	8	2	1	5		8			8	
Тема 5. Особистість як базовий елемент суспільства	9	2	1	6		10	2		8	
Разом за Модулем 1	46	10	8	26	2	46	4		40	2
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)										
Модуль II. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії										
Модуль 2 = 1,4 залікових кредити (44 годин) – денна форма навчання 1,4 залікових кредити (44 годин) – заочна форма навчання										
Тема 6. Соціологія економіки, праці, управління та організацій	10	4	1	5		8			8	
Тема 7. Соціологія права, політики, громадської думки, виборчого процесу	6	-	1	5		8			8	
Тема 8. Соціологія сім'ї, шлюбу, виховання, релігії, освіти, молоді	9	2	2	5		8			8	
Тема 9. Соціологія девіантної поведінки, конфлікту, соціальних змін	9	2	2	5		12		2	10	
Тема 10. Соціологія професій, кар'єри та способу життя	10	2	2	6		8			8	
Разом за Модулем 2	44	10	8	26		44		2		
Форма підсумкового контролю – диференційований залік										
Усього годин	90	20	16	52	2	90	4	2	82	2

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовний модуль 1. Соціологія як наука про суспільство (Теми 1-5)

Тема 1. Соціологія як наукова дисципліна. Специфіка предметного поля

План лекційного заняття

1. Об'єкт та предмет соціології як науки.
2. Закони та категорії соціології.
3. Базові категорії та функції соціології.
4. Місце соціології у системі суспільних наук.
5. Структура соціологічного знання.

План семінарського заняття

1. Визначення соціології, її предмет та об'єкт.
2. Підходи до структури соціології.
3. Загальнонаукові методи та конкретно-наукові методи.
4. Функції соціології.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Виписати 5 визначень «Соціологія», інтерпретацію предмета та об'єкта соціології в різних теоретико-методологічних підходах.
2. Занотувати основні ідеї наступних шкіл та напрямків соціології: біологічний напрям, біхевіоризм та необіхевіоризм, географічна школа, розуміюча соціологія, структурно-функціональний аналіз, перерахувати (письмово) загальнонаукові методи та конкретно-наукові методи.
3. Написати міні твір за темою «Значення соціології для розв'язання соціально-економічних і політичних проблем модернізації українського суспільства».

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвати об'єкт та предмет соціології як науки.
2. Охарактеризувати закони та категорії соціології.
3. Сформулювати базові категорії та функції соціології.
4. Визначити місце соціології у системі суспільних наук.
5. Розкрити структуру соціологічного знання.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна література

[1,2,3,4,5]

Додаткова література

[4, 6,12,16]

Тема 2. Особливості становлення та розвитку соціологічної науки

План лекційного заняття

1. Історія виникнення та становлення соціології.
2. Основні соціологічні теорії.
3. Соціологічна думка та соціологія в Україні.

План семінарського заняття

1. О.Конт про індустріальне суспільство.
2. Проблема права та суїцидальної поведінки в соціології Е.Дюркгейма.
3. Вплив етики протестантизму на формування капіталістичних економічних відносин у соціології М.Вебера.

4. Теорія соціальної дії М.Вебера.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Позитивізм О.Конта. Закон трьох стадій.
2. О.Конт про індустріальне суспільство.
3. Проблема права та суїцидальної поведінки в соціології Е.Дюркгейма.
4. Вплив етики протестантизму на формування капіталістичних економічних відносин у соціології М.Вебера.
5. Теорія соціальної дії М.Вебера.
6. Три типи легального панування у М.Вебера: традиційне, харизматичне, бюрократичне.
7. Соціальна еволюція та ідея федералізму в соціології М.Драгоманова.
8. Завдання і методологія «генетичної соціології» М.Грушевського.
9. Місце права і проблеми національної культури у соціологічній концепції Б.Кістяківського.
10. Нація та держава в соціології В.Липинського.

План індивідуально-консультативної роботи здобувачів вищої освіти

1. Написати творчо – реферативну роботу за темою «Класика соціологічної думки: ідейна актуальність за сучасної доби».
2. Написати творчо – реферативну роботу за темою «Історія становлення соціології в країнах Західної Європи, США та в Україні».

Перелік питань для самоконтролю

1. Доопрацювати текст лекції і відпрацювати літературу, рекомендовану до заняття.
2. Опишіть три великих етапи: протосоціологічний, академічний та новітній.
3. У чому виражався позитивізм О.Конта?
4. Що писав О.Конт про індустріальне суспільство?
5. Проаналізуйте проблеми права та суїцидальної поведінки в соціології Е.Дюркгейма.
6. У чому проявлявся вплив етики протестантизму на формування капіталістичних економічних відносин у соціології М.Вебера?
7. Охарактеризуйте основні положення теорії соціальної дії М.Вебера.
8. Опишіть три типи легального панування у М.Вебера: традиційне, харизматичне, бюрократичне.
9. Проаналізуйте розвиток вітчизняної соціології у ХХ ст.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна література

[1,2,3]

Додаткова література

[2,5,7,8,11]

Тема 3. Суспільство як соціальна система. Основні структурні елементи та підсистеми суспільства

План лекційного заняття

1. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.
2. Типології сучасних суспільств світу.
3. Соціальні інститути суспільства.
4. Теорія соціальної стратифікації.
5. Соціальна мобільність та проблеми її вивчення.

План семінарського заняття

1. Поняття суспільства. Особливості традиційного, індустріального та постіндустріального суспільства.

2. Поняття соціальної структури суспільства. Класовий підхід до структури суспільства в теорії К.Маркса.
4. Функціональний підхід до нерівності у суспільстві.
5. Теорія соціальної стратифікації П.Сорокіна.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Характеристики суспільства.
2. Глобалізація в сучасному світі. Суспільні підходи.
3. Занотувати такі визначення: масове суспільство, відкрите суспільство, закрите суспільство, громадянське суспільство, суспільство споживачів.
4. Теорія циркуляції еліт В.Парето, Г.Моска, Ч.Миллса.
5. Теорії суспільств Е.Тоффлера, Д.Белла.
6. Соціальний статус та соціальна мобільність, її різновиди, визначення понять, умови, причини. Соціальна мобільність в Україні. Загальносоціологічні концепції суспільного розвитку.

Перелік питань для самоконтролю

1. Доопрацювати текст лекції і відпрацювати рекомендовану літературу.
2. Охарактеризуйте суспільство як соціальну систему, його соціальну структуру.
3. Опишіть типології сучасних суспільств світу.
4. Які ви знаєте соціальні інститути суспільства?
5. Визначте основні положення теорії соціальної стратифікації.
6. Що таке соціальна мобільність та які є проблеми її вивчення?

Рекомендовані літературні джерела:

Основна література

[1, 2, 5]

Додаткова література

[3,4,6,9,10,13,16]

Тема 4. Культура як особлива підсистема суспільства

План лекційного заняття

1. Основні проблеми, які вивчає соціологія культури.
2. Категорії соціології культури як спеціальної соціологічної теорії.
3. Інші форми культури суспільства.

План семінарського заняття

1. Визначення категоріального апарату даної галузевої соціології.
2. Виділення структурних елементів культури
3. Функції культури.
4. Різновиди культури.
5. Культура і особистість.
6. Культурна взаємодія та взаємовплив культур.
7. Глобалізація та універсалізація культури в сучасних умовах.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Визначення категоріального апарату даної галузевої соціології.
2. Виділення структурних елементів культури.
3. Функції культури.
4. Різновиди культури.
5. Культура і особистість.
6. Культурна взаємодія та взаємовплив культур.

7. Глобалізація та універсалізація культури в сучасних умовах.

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвіть основні проблеми, які вивчає соціологія культури.
2. Охарактеризуйте категорії соціології культури як спеціальної соціологічної теорії.
3. Виділіть структурні елементи культури.
8. Назвіть функції культури.
9. Які є різновиди культури?
4. Як співвідносяться культура і особистість?
5. Яке місце займає культура в процесі соціалізації особистості?
6. Скажіть, які є інші форми культури суспільства.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна література

[1,2,5]

Додаткова література

[5,6,7,10,13,14,16]

Тема 5. Особистість як базовий елемент суспільства

План лекційного заняття

1. Головні проблеми соціології особистості.
2. Особливості соціології особистості молодого людини.
3. Людина - індивід - індивідуальність - особистість.
4. Соціологічні теорії особистості.

План семінарського заняття

1. Рольова теорія особистості. Поняття «соціальний статус» та «соціальна роль».
2. Основні напрямки дослідження особистості в соціології. Визначення особистості в соціології.
3. Модальний, ідеальний, базисний типи особистості.
4. Залежність типу особистості від соціокультурних умов.
5. Основні концепції особистості в соціології.
6. Поняття соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Поняття ресоціалізації.
7. Авторитарна та ринкова особистість за Е.Фромом.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Основні концепції особистості в соціології.
2. Поняття соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Поняття ресоціалізації.
3. Особливості соціології особистості молодого людини.
4. Проаналізуйте ланцюг: Людина - індивід - індивідуальність - особистість.
5. Охарактеризуйте соціологічні теорії особистості..
6. Соціальна адаптація та інтеріоризація, ресоціалізація та десоціалізація.
7. Визначення понять: понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість».

Перелік питань для самоконтролю

1. Визначте основні концепції особистості в соціології.
2. Що включає в себе поняття соціалізації?
3. Які Ви знаєте стадії процесу соціалізації?
4. Що ми розуміємо під ресоціалізацією?
5. Визначте особливості соціології особистості молодого людини.
6. Проаналізуйте ланцюг: Людина - індивід - індивідуальність - особистість.
7. Охарактеризуйте соціологічні теорії особистості.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна література

[2,3,5]

Додаткова література

[10,13,14,16]

Змістовний модуль 2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії (Теми 6-10)

Тема 6. Соціологія економіки, праці, управління та організацій

План лекційного заняття

1. Виникнення і розвиток економічної соціології, її суть і зміст.
2. Основні наукові напрями економічної соціології.
3. Основні категорії, якими оперує соціологія праці та управління.
4. Зв'язок соціології праці та управління з іншими науками про працю.

План семінарського заняття

1. Основні категорії, якими оперує соціологія праці та управління.
2. Зв'язок соціології праці та управління і менеджменту.
3. Предмет, завдання та функції економічної соціології.
4. Поняття «діяльність». Інтерес як мотивація діяльності людини.
5. Роль економічної соціології у вдосконаленні економічної сфери нашої держави

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Основні категорії, якими оперує соціологія праці та управління.
2. Зв'язок соціології праці та управління з іншими науками про працю.
3. Основні наукові напрями економічної соціології.
4. Предмет, завдання та функції економічної соціології.
5. Поняття «діяльність». Інтерес як мотивація діяльності людини.
6. Поняття господарської культури та влади.
7. Роль економічної соціології у вдосконаленні торгової економічної сфери нашої держави.

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвіть основні категорії, якими оперує соціологія праці та управління.
2. Знайдіть зв'язок соціології праці та управління з іншими науками про працю.
3. Як пов'язані соціологія праці та управління і менеджмент?
4. Опишіть особливості виникнення і розвитку економічної соціології, її суть і зміст.
5. Що вивчає соціологія економічної і соціальної сфер?
6. Назвіть основні наукові напрями економічної соціології.
7. Яким є взаємозв'язок економічної соціології з іншими науками?

Рекомендовані літературні джерела:

Основна література

[2,3 ,5]

Додаткова література

[3,6,10,11,13,16]

Тема 7. Соціологія права, політики, громадської думки, виборчого процесу

План лекційного заняття

1. Сутність соціології права.
1. Соціологія політики.

2. Види, типи та етапи конкретного соціологічного дослідження.
3. Програма, гіпотеза, генеральна та вибіркова сукупності у конкретному соціологічному дослідженні. Різновиди вибірок.
4. Методи збору соціологічної інформації (опитування, інтерв'ю, спостереження, аналіз документів, експеримент).
5. Аналіз соціологічної інформації.

План семінарського заняття

1. Види та типи конкретних соціологічних досліджень.
2. Етапи конкретного соціологічного дослідження.
3. Програма конкретного соціологічного дослідження.
4. Гіпотеза у конкретному соціологічному дослідженні.
5. Генеральна та вибіркова сукупність у конкретному соціологічному дослідженні. Різновиди вибірок.
6. Методи збору соціологічної інформації (опитування, інтерв'ю, спостереження, аналіз документів, експеримент).
7. Аналіз соціологічної інформації.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Зміст визначення права і закону з соціологічного погляду.
2. Пояснити сутність правової соціалізації особистості та правової культури суспільства.
3. Пояснити соціальну сутність соціальної природи правомірної та протиправної поведінки.
4. Визначити зміст основних наукових категорій та понять соціології політики, сутність політичної соціалізації.
5. Визначити сутність політичної влади, політичних партій і рухів, політичної системи та держави.
6. Поняття соціологічного дослідження. Класифікація видів соціологічного дослідження.
7. Вибірка в соціологічному дослідженні. Типи відбору.
8. Анкета – основний інструмент дослідження. Структура анкети.
9. Обробка та аналіз первинної соціологічної інформації. Основні етапи обробки емпіричних даних.

Перелік питань для самоконтролю

1. Визначити зміст визначення права і закону з соціологічного погляду та вміти розкрити сутність, зміст та особливості соціології права як сфери наукового знання.
2. Які є основні школи права та їх характеристика.
3. Пояснити сутність правової соціалізації особистості та правової культури суспільства.
4. Назвати предмет, об'єкт та суб'єкти соціології політики та їх характерні особливості структури та функції.
5. Визначити зміст основних наукових категорій та понять соціології політики, сутність політичної соціалізації.
6. Визначити сутність політичної влади, політичних партій і рухів, політичної системи та держави.
7. Яке місце посідає програма і робочий план соціологічного дослідження у його підготовці, організації та проведенні?
8. У чому полягає специфіка опитування як методу збирання первинної соціологічної інформації?
9. За яких умов застосовують у соціології експертне опитування? соціометричне опитування? В яких випадках доцільне застосування контент-аналізу?
10. Які підсумкові документи готуються по закінченню соціологічного дослідження?

Рекомендовані літературні джерела:

Основна література

[3,4]

Додаткова література

[1,3,5,7,8,11,15,16]

Тема 8. Соціологія сім'ї, шлюбу, виховання, релігії, освіти, молоді

План лекційного заняття

1. Функції, які сім'я виконує у суспільстві.
2. Класифікація сімейно-шлюбних відносин.
3. Проблеми розвитку сучасної сім'ї.
4. Соціологія релігії.
5. Соціологія освіти.
6. Соціологія молоді.

План семінарського заняття

1. Сім'я як одночасно малою група і соціальний інститут.
2. Форми існування сім'ї.
3. Форму і типи шлюбу.
4. Функції сім'ї.
5. Основні положення соціології релігії, освіти, молоді.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Для виконання самостійної роботи необхідно дати письмові відповіді на питання:

1. Форми існування сім'ї.
2. Форму і типи шлюбу
3. Функції сім'ї.
4. Функції релігії.
5. Функції соціології освіти.
6. Періоди, які можна умовно виділити у житті молодої людини.

Перелік питань для самоконтролю

1. Проаналізуйте соціальну сутність сім'ї.
2. Назвіть функції, які сім'я виконує у суспільстві.
3. Охарактеризуйте проблеми розвитку сучасної сім'ї.
4. Як змінюється роль сім'ї в процесі відтворення людини?
5. Назвіть функції релігії. Охарактеризуйте види релігій, їх еволюцію.
6. Які у соціологічній літературі виділяють типи релігійних об'єднань?
7. Назвіть функції соціології освіти.
8. Які періоди можна умовно виділити у житті молодої людини?

Рекомендовані літературні джерела:

Основна література

[2,4,5]

Додаткова література

[1,2,6,10,13,15,16]

Тема 9. Соціологія девіантної поведінки, конфлікту, соціальних змін

План лекційного заняття

1. Девіантна поведінка класифікація її форм.
2. Концепції девіантної поведінки.
3. Соціальний контроль і способи його реалізації.
4. Криза сучасного суспільства і проблеми девіантної поведінки.

План семінарського заняття

1. Девіантна поведінка класифікація її форм.
2. Криза сучасного суспільства і проблеми девіантної поведінки.
3. Поняття конфлікту, його соціальна природа, позитивні та негативні функції конфліктів.
4. Види конфліктів.
5. Причини і умови виникнення конфліктів.
6. Соціальні конфлікти у сучасній Україні.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Для виконання самостійної роботи необхідно дати письмові відповіді на питання:

1. Поняття девіантної поведінки.
2. Проблема оцінки девіації.
3. Загальна характеристика основних соціологічних теорій девіації: теорія аномії (Е. Дюркгейм), культурного перенесення (Г. Тард), конфлікту (марксизм), стигматизації (Е. Лемерт, Г. Бекер, К. Еріксон).
4. Типологія девіацій за Р. Мертоном (інновація, ритуалізм, бунт).
5. Поняття соціального контролю.

Перелік питань для самоконтролю

1. Яку поведінку називають девіантною?
2. Як співвідносяться між собою девіантної, делінквентності і кримінальний тип поведінки?
3. У чому проявляється взаємовплив форм девіантної поведінки?
4. Покажіть на прикладах відносність девіацій. Як по-вашому, яка поведінка вважалася б девіантною для студента? Викладача?
5. Які позитивні функції в суспільстві виконують девіації?
6. Дайте визначення соціального контролю? Які вам відомі види соціальних санкцій?
7. Охарактеризуйте відомі вам теорії девіантної поведінки?

Рекомендовані літературні джерела:

Основна література

[1,2,3]

Додаткова література

[8,9,10,11,12]

Тема 10. Соціологія професій, кар'єри та способу життя

План лекційного заняття

1. Класифікація професій за Є.О. Клімовим.
2. Соціологічний зміст поняття "Кар'єра".
3. Типи, стадії та етапи вибору кар'єри.
4. Основні мотиви у виборі особистої кар'єри.
5. Соціологія способу життя.

План семінарського заняття

1. Класифікація професій за Є.О. Клімовим.
2. Соціологічний зміст поняття "Кар'єра".
3. Типи, стадії та етапи вибору кар'єри.
4. Основні мотиви у виборі особистої кар'єри.
5. Соціологія способу життя.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Для виконання самостійної роботи необхідно дати письмові відповіді на питання:

1. Етапи професійного шляху за Дональдом Сьюпером.

2. Концепція професійного розвитку Євгена Олександровича Клімова.
3. Чотири просторові моделі кар'єри: «трамплін», «сходи», «змія» і «роздоріжжя» за А. Єгоршиним.
4. Основні мотиви у виборі особистої кар'єри Д. Мак-Клеланд.
5. Класифікація професій за Є.О. Клімовим.
6. Підходи до розгляду способу життя.
7. Стиль життя згідно із теорією М. Вебера.

Перелік питань для самоконтролю

1. Опишіть етапи професійного шляху за Дональдом Сьюпером.
2. Опишіть концепцію професійного розвитку Євгена Олександровича Клімова. Схарактеризуйте класифікацію професій за Є.О. Клімовим.
3. Опишіть, чотири просторові моделі кар'єри: «трамплін», «сходи», «змія» і «роздоріжжя» за А. Єгоршиним.
4. Проаналізуйте основні мотиви у виборі особистої кар'єри Д. Мак-Клеланд.
5. Назвіть фактори, які визначають формування кар'єри.
6. Проаналізуйте гендерні аспекти побудови кар'єри.
7. Назвіть основні мотиви у виборі особистої кар'єри.
8. Які існують підходи до розгляду способу життя? Що включає в себе стиль життя згідно із теорією М. Вебера?

Рекомендовані літературні джерела:

Основна література

[1,2, 5]

Додаткова література

[2,3,4,8,9,10,11,12]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 3 бали. Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу. Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Денна форма навчання

Тема	Модуль I = 24					Поточна контрольна робота 6 балів	Модуль I + Поточна контр. робота + модуль 2 + Підсумкова контр. робота = = 100 балів 24+6+20+50 = 100
	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5		
Робота на семінарських заняттях	3	3	3	3	3		
Виконання індивідуальної роботи	9						
Тема	Модуль II = 20					Підсумкова контрольна робота 50 балів	
T.6	T.7	T.8	T.9	T.10			
Робота на семінарських заняттях	3	3	3	3	3		
Виконання тестів в системі МУДЛ	5						

Заочна форма навчання

Тема	Модуль I = 15					Поточна контрольна робота 6 балів	Модуль I + Поточна контр. робота + модуль 2 + Підсумкова контр. робота = = 100 балів 15+6+35+50 = 100
	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5		
Робота на семінарських заняттях							
Виконання індивідуальної роботи	9						
Тема	Модуль II = 35					Підсумкова контрольна робота 50 балів	
T.6	T.7	T.8	T.9	T.10			
Робота на семінарських заняттях				30			
Виконання тестів в системі МУДЛ	5						

Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення контрольного заходу. Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється такими засобами: усне опитування, перевірка контрольної роботи, індивідуальних письмових та усних робіт, а також самостійної роботи.

Проведення поточного контрольного заходу є обов'язковим для здобувачів вищої освіти заочної форми. Такий захід проводиться у вигляді аудиторної комплексної роботи та дозволяє здійснити контроль знань студентів за всіма змістовими модулями. Контрольний захід проводиться у письмовому вигляді і може включати теоретичні питання, розуміння понятійного апарату з навчальної дисципліни, тестові завдання.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

К-сть балів	Критерії оцінювання
Денна	
2-3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
0,5-1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

К-сть балів	Критерії оцінювання
Заоч.ф/н	
21-30	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
11-20	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-10	Поверхнево володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
0	Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного та поточного контролю є контрольні роботи, МКР 1 оцінюється від 0 до 6 балів

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
	Денна/заочна
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	5-6
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	3-4

Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1-2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

У робочій програмі зазначається назва індивідуального завдання, його обсяг, структура, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання індивідуальної роботи здійснюється у формі реферату, презентації, проекту або інших формах описаних робочою програмою і оцінюється від 0 до 9 балів для денної форми навчання та для заочної форми навчання.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
Денна/заочна	
8-9	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
6-7	Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовки презентації.
4-5	Відсутня структура у підготовці презентованого матеріалу
2-3	Матеріал представлено, проте не проаналізовано
1	Здача індивідуальної роботи невчасно.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 6 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 2 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Сума балів за 100-бальною шкалою	ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/ Диференційований залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	Зараховано
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Переведення даних 50-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Рівень компетентності	Екзамен /диференційований залік	залік
40-50	A	відмінно	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
40-44	B	дуже добре	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
35-39	C	добре			
30-34	D	задовільно	Середній (репродуктивний)	задовільно	
25-29	E	достатньо			
17-24	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0-16	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням			

Результати складання диференційованого заліку оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліків – за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вноситься у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «задовільно», «незадовільно»).

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛІВ

Перелік питань до поточного контролю (питання до поточної контрольної роботи)

1. Передумови виникнення соціології.
2. Об'єкт і предмет соціології, структура соціологічного знання.
3. Функції соціології.
4. Позитивізм О.Конта. Індустріальне суспільство в соціології О.Конта
5. Проблема права в соціології Е.Дюркгейма.
6. Проблема суїцидальної поведінки, її типологізація в соціології Е.Дюркгейма.
7. Вплив етики протестантизму на формування капіталістичних економічних відносин у соціології М.Вебера.
8. Теорія соціальної дії М.Вебера.
9. Харизматичне панування в соціології М.Вебера.
10. Бюрократичне панування в соціології М.Вебера.
11. Традиційне панування в соціології М.Вебера.
12. Біологічний напрямок в соціології, географічна школа в соціології.
13. Розуміюча соціологія
14. Структурно-функціональна школа в соціології.
15. Некласичний тип науковості, основні принципи неklasичної методології.
16. Основна проблематика сучасної вітчизняної соціології.
17. Соціальна еволюція М.Драгоманова
18. Ідея федералізму в соціології М.Драгоманова
19. Завдання і методологія “генетичної соціології” М.Грушевського.
20. Розвиток поглядів на початок суспільного життя М.Грушевського.
21. Місце права у соціологічній концепції Б.Кістяківського.
22. Теоретична соціологія і проблеми національної культури в соціології Б. Кістяківського.
23. Нація та держава в соціології В.Липинського.
24. Гетьман, еліта і хліборобський клас у соціології В.Липинського.
25. Основні концепції розвитку суспільства в історії соціології.
26. Характеристики суспільства. Особливості суспільства за доби глобалізації.
27. Традиційне суспільство, його особливості.
28. Теорії інформаційних суспільств (Е.Тоффлер , Д.Белл).
29. Індустріальне суспільство: проблеми і особливості.
30. Постіндустріальне суспільство: проблеми і особливості.
31. Поняття соціальної структури суспільства. Вертикальна та горизонтальна структура суспільства.
32. Класовий підхід до структури суспільства в теорії К.Маркса.
33. Функціональний підхід до нерівності у суспільстві.
34. Соціальний статус в системі соціальної стратифікації.
35. Соціальна мобільність, її різновиди.
36. Соціальна стратифікація: вчення П.Сорокіна
37. Теорія циркуляції еліт В.Парето
38. Теорія еліт Г.Моска, Ч. Миллса.
39. Поняття девіантної поведінки.
40. Проблема оцінки девіації.
41. Загальна характеристика основних соціологічних теорій девіації: теорія аномії (Е. Дюркгейм), культурного перенесення (Г. Тард), конфлікту (марксизм), стигматизації (Е. Лемерт, Г. Бекер, К. Еріксон).
42. Типологія девіацій за Р. Мертоном (інновація, ритуалізм, бунт).
43. Поняття соціального контролю.

**Перелік питань з курсу
(питання до підсумкової контрольної роботи)**

1. Передумови виникнення соціології.
2. Об'єкт і предмет соціології, структура соціологічного знання.
3. Функції соціології.
4. Позитивізм О.Конта. Індустріальне суспільство в соціології О.Конта.
5. Проблема права в соціології Е.Дюркгейма.
6. Проблема суїцидальної поведінки, її типологізація в соціології Е.Дюркгейма.
7. Вплив етики протестантизму на формування капіталістичних економічних відносин у соціології М.Вебера.
8. Теорія соціальної дії М.Вебера.
9. Харизматичне панування в соціології М.Вебера.
10. Бюрократичне панування в соціології М.Вебера.
11. Традиційне панування в соціології М.Вебера.
12. Біологічний напрямок в соціології, географічна школа в соціології.
13. Розуміюча соціологія.
14. Структурно-функціональна школа в соціології.
15. Некласичний тип науковості, основні принципи неklasичної методології.
16. Основна проблематика сучасної вітчизняної соціології.
17. Соціальна еволюція М.Драгоманова
18. Ідея федералізму в соціології М.Драгоманова.
19. Завдання і методологія “генетичної соціології” М.Грушевського.
20. Розвиток поглядів на початок суспільного життя М.Грушевського.
21. Місце права у соціологічній концепції Б.Кістяківського.
22. Теоретична соціологія і проблеми національної культури в соціології Б.Кістяківського.
23. Нація та держава в соціології В.Липинського.
24. Гетьман, еліта і хліборобський клас у соціології В.Липинського.
25. Характеристики суспільства. Особливості суспільства за доби глобалізації.
26. Традиційне суспільство, його особливості.
27. Теорії інформаційних суспільств (Е.Тоффлер, Д.Белл).
28. Індустріальне суспільство: проблеми і особливості.
29. Постіндустріальне суспільство: проблеми і особливості.
30. Поняття соціальної структури суспільства. Вертикальна та горизонтальна структура суспільства.
31. Класовий підхід до структури суспільства в теорії К.Маркса.
32. Функціональний підхід до нерівності у суспільстві.
33. Соціальний статус в системі соціальної стратифікації.
34. Соціальна мобільність, її різновиди.
35. Соціальна стратифікація: вчення П.Сорокіна.
36. Теорія циркуляції еліт В.Парето.
37. Теорія еліт Г.Моска, Ч. Миллса.
38. Модальний, ідеальний, базисний типи особистості.
39. Залежність типу особистості від соціокультурних умов. Ринковий тип особистості.
40. «Одномірна людина» Г.Маркузе.
41. Етапи і фактори соціалізації.
42. Соціальна адаптація та інтеріоризація, ресоціалізація та десоціалізація
43. Авторитарна особистість за Е.Фромом.
44. Рольова теорія особистості. Поняття «соціальний статус» та «соціальна роль».
45. Глобалізація: проблеми і перспективи.
46. Предмет, завдання та функції економічної соціології.
47. Процес становлення економічної соціології у світовій та вітчизняній науці.
48. Поняття «діяльність». Інтерес як мотивація діяльності людини.
49. Поняття господарської культури та влади.

50. Взаємозв'язок економічної соціології з іншими науками. Роль економічної соціології у вдосконаленні торгової економічної сфери нашої держави.
 51. Шлюб і сім'я як об'єкт соціологічного дослідження
 52. Соціальні фактори кризи сучасної сім'ї.
 53. Функції сім'ї.
 54. Проблема оптимізації шлюбно-сімейних відносин.
 55. Альтернативні форми сім'ї.
 56. Види та типи конкретних соціологічних досліджень.
 57. Етапи конкретного соціологічного дослідження.
 58. Програма конкретного соціологічного дослідження.
 59. Гіпотеза у конкретному соціологічному дослідженні.
 60. Генеральна та вибіркова сукупність у конкретному соціологічному дослідженні.
- Різновиди вибірок.
61. Методи збору соціологічної інформації (опитування, інтерв'ю, спостереження, аналіз документів, експеримент).
 62. Аналіз соціологічної інформації.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Барвінський А.О. Соціологія: Курс лекцій для студентів вищ. навч. закл. – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 328 с.
2. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності допоч. ХХ ст.) / М.В.Захарченко, О.І. Погорілий – К.: Либідь, 1993. – 336 с.
3. Вербець В.В. [та ін.]. Соціологія: курс лекцій: навч. посібник. - К.: Кондор, 2009. - 550 с.
4. Курчаба Т. Соціологія: навч.-метод. посіб. / Тетяна Курчаба. – Львів: ПП Сорока Т. Б., 2015. – 183 с.
5. Лукашевич М.П., Туленков М.В., Яковенко Ю.І. Соціологія: основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: підручник. - К.: Каравела, 2018. - 544 с.

Допоміжна

1. Лавриненко Н. Гендер та інститут сім'ї // Структурні виміри сучасного суспільства: Навч. посіб. / За ред. С. Макеєва. - К., 2016. - С. 264-292.
2. Макеєв С., Оксамитна С. Соціальна мобільність у стратифікованому просторі // Структурні виміри сучасного суспільства: Навч. посіб. [С.Макеєв, С. Оксамитна] ; За ред. С. Макеєва. - К., 2006. - С. 190- 208.
3. Мусієздов О.О. Історія української соціології: Навчально-методичний посібник. – Харків, Харківський національний університет імені В.Н. Карабіна, 2004. – 117 с.
4. Перегуда Є.В. Соціологія: навчальний посібник / Є.В. Перегуда та ін. –П26 К.: КНУБА, 2012. – 140 с.
5. Примуш М.В. Загальна соціологія. Навчальний посібник/ М.В.Примуш – К.: Видавн. дім
6. „Професіонал”, 2020. – 592 с.
7. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія та методологія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навч. посіб. / Є. В. Сірий. – Вид. 3-тє, випр. і доп. – Київ : Атіка, 2009. – 491 с.
8. Спеціальні та галузеві соціології: Навч. посіб. / [Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко О.Д. та ін.]; За ред.. В.Є. Пилипенка – К.: Каравела, 2003. – 304 с.
9. Спеціальні та галузеві соціології: Навч. посіб. / [Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко О.Д. та ін.]; За ред.. В.Є. Пилипенка – К.: Каравела, 2018. – 304 с.
10. Соціологія: навч. посіб. / Г. В. Дворецька; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац.екон.ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2013. – 428.
11. Соціологія: навч. посіб. / За редакцією Макеєва С.О. – 4-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008.–566 с.
12. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред.В.І.Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
13. Соціологія: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / С. Б. Артеменко, А. Б. Фляшнікова; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2012. - 188 с.
14. Старова Ю.В. Психологічний супровід професійної підготовки менеджерів туристичного бізнесу: Автореф. дис... к-та психол. наук: 19.00.10 / КНТЕУ.- К., 2017. - 22 с.
15. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. –5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009. – С. 18-35.
16. Юрій М. Ф. Соціологія: підручник / М. Ф. Юрій. – Київ: Кондор, 2009. – 287 с.

Міжнародні видання:

1. Українські видання у галузі соціологічних наук у вітчизняних та міжнародних наукометричних, реферативних базах даних [Електронний ресурс] Режим доступу http://library2.stu.cn.ua/na_dopomogu_naukovcyu/ukrainsjki_fahovi_vidannya_v_mizhnarodnih_bazah_danih/sociologichni_fahovi_vidannya_ukraini_u_vitchiznyanih_ta_mizhnarodnih_bazah_danih/

2. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. Збірник наукових праць Київський національний університет імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс] Режим доступу <http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/index>
3. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Соціологія Київський національний університет ім. Тараса Шевченка Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. Збірник наукових праць Київський національний університет імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс] Режим доступу <http://www.visnyk.soc.univ.kiev.ua/index.php/soc/index>
4. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» [Електронний ресурс] Режим доступу https://kpi.ua/web_visnyk-ppsp